

3.7. Samtale med bistandsadvokaten

3.7.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 741 b, stk. 2, er en begæring om beskikkelse af advokat ikke til hinder for, at politiet afhører den forurettede uden advokatens tilstedeværelse, hvis den forurettede er villig til at udtale sig. I tilfælde, hvor beskikkelse skal ske efter retsplejelovens § 741 a, stk. 2, gælder dette dog kun, hvis den forurettede anmoder om at blive afhørt uden advokatens tilstedeværelse. Politiet skal vejlede den forurettede herom.

Ønsker den forurettede ikke at udtale sig uden advokatens tilstedeværelse, kan politiet tilkalde en af de i § 733, stk. 1, nævnte advokater til at varetage hvervet som advokat for den forurettede, indtil retten tager stilling til begæringen. Politiet vil dog kunne foretage en helt foreløbig udspørgen af forurettede, således at der kan stilles uopsættelige spørgsmål til forurettede med henblik på meddelelse af akutte oplysninger af betydning for en umiddelbar bevissikring, for eksempel om tid, sted, signalement mv.

3.7.2. Lovforslagets udformning

3.7.2.1. Strafferetsplejeudvalget overvejede i forbindelse med betænkning nr. 1458/2005 om forbedring af voldtægtssofres retsstilling også spørgsmålet om forurettedes mulighed for at få en samtale med bistandsadvokaten inden afhøring hos politiet. Udvalget fandt ved den lejlighed ikke grundlag for at indføre en regel om, at en bistandsadvokat i alle sager skal deltage fra begyndelsen. Udvalget henviste i den forbindelse til, at det følger af de almindelige regler, at vidner ikke har pligt til at udtale sig til politiet, og at forurettede derfor kan vælge ikke at afgive forklaring, før vedkommende har talt med sin bistandsadvokat. Derimod foreslog udvalget en regel om, at den forurettede i voldtægtssager mv. skal have lejlighed til en samtale med en bistandsadvokat inden politiets afhøring, medmindre forurettede frabeder sig det.

Strafferetsplejeudvalget finder i betænkning nr. 1485/2006 fortsat ikke, at der er grundlag for at indføre en absolut regel om, at en bistandsadvokat skal deltage fra begyndelsen. Udvalget finder heller ikke, at der er grundlag for at udvide ordningen, hvor efter forurettede i voldtægtssager mv., der normalt må anses for ganske særligt belastende, kun afhøres uden bistandsadvokatens tilstedeværelse, hvis vedkommende anmoder om det.

Der henvises til betænkningens kapitel 4, afsnit 4.3.4.3.

3.7.2.2. Justitsministeriet kan tilslutte sig Strafferetsplejeudvalgets synspunkter.

3.8. Bistandsadvokatens adgang til at deltage i sagens behandling ved domstolene

3.8.1. Gældende ret

Bistandsadvokatens processuelle stilling i retten, herunder advokatens stilling i forbindelse med afhøringer af den forurettede, andre vidner og sigtede, er ikke nærmere reguleret i § 741 c. Af forarbejderne til § 741 c, jf. FT 1979-80, tillæg A, sp. 470, fremgår det, at det i vidt omfang vil være overladt til domstolene at fastlægge advokatens beføjelser i forbindelse med den almindelige retsledelse. Det gælder bl.a. med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt og på hvilken måde advokaten kan stille spørgsmål til andre end den forurettede, dvs. til sigtede og eventuelle vidner, samt advokatens stilling i forbindelse med forsvarrets og anklagemyndighedens afhøringer.

Det fremhæves i ovennævnte forarbejder, at den forurettedes advokat ikke bør kunne virke som en yderligere anklager i sagen. Advokaten bør derfor ikke have adgang til at procedere med hensyn til skyldsspørgsmålet og strafudmålingen. Desuden fremgår det, at det derimod vil være rimeligt, at advokaten får adgang til at procedere med hensyn til en række andre processuelle spørgsmål, som vedrører den forurettede, f.eks. spørgsmål om hvorvidt sagen skal behandles for lukkede døre, jf. retsplejelovens § 29 a, og om afhøring af den forurettede skal ske uden den tiltaltes tilstedeværelse mv., jf. retsplejelovens § 856. Ligeledes har bistandsadvokaten adgang til at procedere spørgsmålet om en eventuel erstatning og godtgørelse for tort. Der henvises til FT 1979-80, tillæg A, sp. 471.

Ved lov nr. 558 af 24. juni 2005 om ændring af retsplejeloven (Forbedring af voldtægtssofres retsstilling mv. og beskikkelse af bistandsadvokat for pårørende til afdøde i straffesager mod politipersonale) fik bistandsadvokaten i retsplejelovens § 741 c, stk. 1, mulighed for at gøre indsigelse mod en bevisførelse uden rettens tilladelse i strid med § 185, stk. 2, (bevisførelse om forurettedes tidligere seksuelle adfærd).

Tilrettelæggelsen af bevisførelsen om skyldsspørgsmålet forestås af anklageren og forsvareren. Bistandsadvokaten har således ikke adgang til at foreslå bevisførelse på samme måde som forsvareren, men bistandsadvokaten vil under efterforskningen kunne rette henvendelse til anklagemyndigheden og anmode om, at et bevis tages med i bevisførelsen. Det er dog altid anklagemyndigheden, der vurderer, hvorvidt beviset skal anvendes, og bistandsadvokaten kan ikke i medfør af retsplejelovens § 746 om rettens stillingta-